

LIBER XV

SCTh 15.1 *De operibus publicis*

- c.1 iudices ornamenta ciuitatum ad alias non transferre
- c.2 ii iudices labentia maenia publica renouent
- c.3 iii iudices noua non incipere nisi prius a decessoribus suis quepta perfecerint^{1 a}
- c.4 iiii ab orreis publicis centum pedes longe aedificari oportere pro incendio
- c.5 u datis a iudicibus inmunitatibus publicorum operum inquiri eorum nomina praecipit et principi publicari pro mercimonio²
- c.6 ui quae expenduntur operibus publicis inputanda
- c.7 uii senatorum praedia excipienda ab operibus publicis
- c.8 uiii concessa licentia est iudicibus domos suas praetoria facere
- c.9 uiiii quicumque apud aegyptum super ergasteria publica aedificauerit inconcusse manere
- c.10 x publicum opus qui subreptionem meruerit fructu careat³
- c.11 xi praefectum urbis non debere aliquid noui incipere nisi cum iussu principis. labentia renouare concessa fiducia
- c.12 orrea uel portus publici in usu priuatorum transeuntes debere restitui ut frumenta publica situ non pereant. restitutis annonis qui uero eadem diruerunt ad reparationem compellendos^b
- c.13 xiii in dacia ripensi administrans labentes turres reparare quodsi non fecerint administratione deposita de suis facultatibus renouandas
- c.14 xiiii superiori primae id est similis proibet iudices qui dum instauracionem cupiunt maenium facere marmora uel columnas praetiosas subtraunt cum signis. nihilque iudicem fabricare sine principis iussu
- c.15 xu superiori similis

¹ ms: q.p/ta = q(ue)pta pro coepta (cf. c.21, SCTh 9.42.1 et 12.1.63); H: inchoata M: q. <-> a( )

a, W: q.p//ta

² ms: 'p(ro)'

³ ms: 'x'

^a noua M: add. opera

^b eadem M: add. horrea

- c.16 xui superioriq( ) in kapite similis uerum reparatio si fit ueteris ad antiquam effigiem reuocanda^{1 a}
- c.17 xuii similis superiori et sextae sed illa in solutum hic in specie
- c.18 xuiii ciuitas si tertiam partem in maenibus non habeat de cuius pensione reparationem fieri tunc demum de alia ciuitate quae habet tertiam partem 'aedilum instauratio fiat.^{2 b}
- c.19 xuiiii similis sextae hoc addit ut si qui instaurare desiderat opus aliquod sine iussu principis suis poecuniis^c
- c.20 xx duabus partibus pereuntibus siue incuria instauracionem praestet^{d i}
- c.21 xxi pars .constitutio[ni]s uel undecimae tertiaeque similis³
- c.22 xxi praescriptionem temporis iuri publico non obesse ut quaecumque a priuatis facta sunt 'd'istruantur⁴
- c.23 xxii nullum excusari debere a portus et ab aquaeductus instauracione contrariae septimae^{5 e}
- c.24 xxiii eos qui pecunias publicas accipiunt¹ uel¹ suprascriptas operas constituti usque quindecim annos esse obnoxios absque his casibus quos in fortuita praestant^{6 f}
- c.25 xxiiii quicumque decus ciuitati moenibus constitutum suis aedificiis obscurauerit ac si rescriptum meruerit fructu careat
- c.26 xxv ciuitates priores reparationem in ciuitate maenium facientes siue de proprio siue de uectigalibus debere minores ad conlationem constringi
- c.27 xxvi tertiae similis .undecimae uel 'c.7' et .xx duas addit his ut si qui contra principis¹ iussu¹ fecerit et expenderit tale sua proprietate restituat^{7 ii}

1 ms: superioriq

2 H: aedium M: aedium

3 ms: pars .c(on)stitutio[ni]s M: pars <---->

4 H, M: destruantur

5 H, M: instauracione

6 H: accipiunt uel M: accipiunt uel

7 ms: undecimae] u( ); H: undecimae] ut .... et xx, ... [ut, principis uoluntatem opus, M: undecimae] . et xx, <----> [ut, principis iussu

a q_c W: normaliter pro quia

b fieri M: add. possit

c poecuniis M: add. persoluat quod et in constitutione inuenitur

d instauracionem M: add. iudex ut ex ipsa constitutione colligitur

e contrariae: contraria ou contraria e(st)

f usque M: add. ad

i incuria M: in CTh etiam vel uetustate ... legitur a librario solita incuria probabiliter omissum

ii M: CTh si quis .. opus praeter conscientiam nostram etc

- c.28 xxviii superiori similis.
- c.29 xxviiii omnibus dum sit similis potior.
- c.30 xxviiii opus domus instruendae si quando iussu principis fit ut domus distractae pretium auri solidos trecentos quodsi domus excelsior est principi referendum¹
- c.31 xxx factum opus a iudice non suum nomen sed imperatoris scribere quodsi qui sine principis iussu fundamenta iecerit et suis illum complere uiribus et de prouincia non discedere nisi opere perfecto
- c.32 xxxi in moenibus publicis cadentibus uel termis tertiam partem debere rei publicae reparationem praestari² a
- c.33 xxxii superiori similis ut tertia pars functionis ad reparationem praestetur¹
- c.34 xxxiii admoneri omnes iudices ut curiales siue incolae in reparatione uel antiquorum uel nouorum erectionem ut singuli adscribiti pro uirium suarum qualitate conferant
- c.35 xxxiiii quidquid rei publicae lapsum est uiribus iudicum instaurari sicut memorata autoritas continet.³
- c.36 xxxv ex demolitione templorum sicut sacra iussio continet instauracionem praestari debere
- c.37 xxxvi primae et quartae decimae similis sed hic etiam de aere addidit condemnationem manere ordines ciuitatum qui patiuntur iudicem furandi cupiditatem suam implere stabulorum fabricas pro sua laude complendas.
- c.39 xxxvii aedificia quae sibi proprius iunguntur aut propter furtorum casus aut propter incendium elidiⁱⁱ
- c.40 xxxviii petitores publicorum moenium diruta uel distracta uel quae in usu ciuitatis non sunt eis tradantur
- c.41 xxxiiii publica aedificia uel templorum posita intra muros sine censu curiales cum collegiatis teneant repulsis competitoribus ab eis qui aut locum publicum aut aream per sacrum rescriptum meruerit si tamen ornatui ciuitatis non obstat palatinos in his

¹ ms: domu[b]is

² ms: rei p(ublicae)

³ ms: rei p(ublicae)

^a rei publicae M: *add. de redditibus ut ex constitutione colligitur*

ⁱ functionis H, M: *CTh canonis*

ⁱⁱ iunguntur] aut H, M: *CTh insidias uicinas reformidet*

locis causam non esse quodsi qui aut aream aut locum uacantem sacra petierit ad ordinarium iudicem dirigatur ut si sine ipsius conludio factum sit prouinciales periculum respiciat pensiones quae a competitoribus statutae sunt reparationi moenium proficiant¹

- c.42 xl ergasteria eudoxiopolitanae ciuitatis ciuitati contulit²
- c.43 xli publica loca ita imperat ut ne quid ciuitatis ornatui aut commodis inpediat³
- c.44 xlii praefecto urbis licere seu porticum uel quaelibet aedes senio fatigata instaurare depositis principum imaginibus tam praesentis quam actorum sine periculo⁴
- c.45 xliii tabulata auferri debere de porticibus. ascensus lapideos fieri debere
- c.46 xliiii aedificia priuata a publicis separari quindecimque pedum a publicis esse longinquo^a
- c.47 xlu locus priuatus palatio iunctus destructis eodem loco moenibus palatio sociari
- c.48 xlui ornamentum ciuitatis antiquum nouitati mutari non debere futurique temporis uectigal imminui non debere
- c.49 xluii murorum constructione et specierum deportatione omnes debere constringi sic tamen pro modo possibilitatis ut exigit.⁵
- c.50 xluiii non tenet est enim inutilis
- c.51 xluiii turre muro conpleto nouo eis deberre concedi in quorum spatia muri facti sunt ut etiam ad quorum usu haec terr[u]lae perueniunt turrium instaurationem perficiunt⁶ i
- c.52 l pensione domorum uel officinarum zeusippi luminibus et reparationi proficere⁷

1 ms: cur(es)ales, p(ublicum), p(ro)u(incia)les, [.] respiciat; H, M: templorum; H: obstat M: *obstat*,

2 ms: [ergas]ciuitati

3 ms: imp(erat)

4 ms: instau'ra're, imaginib'u's

5 ms: [.] constringi

6 ms: terr[.]lae H, M: turrulae

7 ms: zeu[c]sippi

^a pedum M: *add.* spatio

i spatia H: *CTh* per quorum terras

SCTH 15.3 *De itinere muniendo*

c.4 superiori contrarior

SCTh 15.5 *De spectaculis*

- c.1 i spectacula non in iudicum potestatem esse sed magistratus ut non ad ciuitatem aliam transferantur¹
- c.2 ii terminum spectaculorum iudicibus positum est quo tempore ludos spectent.
- c.3 iii similis primae ut aurigas mimos equos de alia prouincia in alia uel de ciuitate in altera non transferant
- c.4 iiii facultatibus minutis delphorum prouinciae iubet unusquisque prout uirium ipsius facultas suppetit ludorum praebere officium^a
- c.5 u designat dies quibus ludi non exercentur

SCTh 15.6 *De maiuma*

- c.1 maiuma sine turpitudine celebrandum
- c.2 ludorum festiuitatem maiumae relaxandam

SCTh 15.7 *De scaenicis*

- c.1 scenici uel scenicae aut bapuziati aut locum paenitentiae acceptum scena non debere reuocari
- c.2 filias scenicorum [uel scenica]rum quae [probabiliter uixerint] a uexationibus subreptione saluentur uitam parentum habentes scenae¹ reuocari²
- c.3 iii inutilis est
- c.4 disc[er]t[ur] / de[ ]tha... a o[ ] / uiuent[ur] / u[ ]) quas / imperialis iussio segregarit³ i

¹ ms: potes'ta'tem, 'ciuitatem'

² H: uel scenicarum quae probabiliter uixerint M: uel scenicarum quae probabiliter uixerint; H, M: subreptione saluentur uitam parentum habentes scenae

³ M: constit. 4tae summ. tenia chartae non satis pellucidae reparationis causa super male conglutinata omnino obductum est. Haen., nescio qua diuinatoria arte, legit: (H:) discretionem mulierum fecit quae scenica officina declinarunt deputentur ludicris ministeriis thymelicam et quae christianae sint non edi et quae meliorem uiuendi usum exercent, uel quae imperialis iussio segregat

^a iubet H, M: add. ut

ⁱ restitution: discretionem mulierum fecit / quae scenica ± 10 / pas / deputentur ± 8 / tim / lica / m et quae christianae sint / iud e(st) tha... a o ± 10 / uiuent[ur] / u[ ]) quas / imperialis iussio segregat(ue?)rit

- c.5 u multari praecipit eum qui timelam qui ne eam a timele abstraxerit¹
- c.6 ui nobilissimos equos uel palmares uoluptatibus inseruire quam pro eli^r .....¹toribus dari^{2 a}
- c.7 uii equos circenses circo uacare similis superioriⁱ
- c.8 uiiii mulier quae obtentu xpistianitatis dimissa si animo postmodum intellegatur esse quod fuerat perpetuo reuocandam
- c.9 uiiii scenicarum filias ludis tradendas et quae gloriam cristianitatis ignarae sunt³
- c.10 x hodie uacat
- c.11 xi inutilis est
- c.12 xii picturam scenicorum deleri ubi principis constituitur
- c.13 mimas suo debere officio reuocandas

SCTh 15.8 *De lenonibus*

- c.1 inutilis est
- c.2 superiori similis est

SCTh 15.9 *De expensis ludorum*

- c.1 solis licere consulibus et uestem olosericam et depticam deauratam dare^b
- c.2 iudices amplius in ludis a duobus solidis dare ne curialium¹ ueretur facultas⁴

SCTh 15.14 *De infirmandis his quae sub tyrannis aut barbaris gesta sunt*

- c.1 licini constitutiones remouendas
- c.2 ii quaecumque gesta sunt infirmandas.
- c.3 iiii rescriptum tyranni non ualet superius est dictum
- c.4 iiii nauiculario honeri a tyranno datis suis natalibus restituendis
- c.6 u a tyranno quisquam honore donatus statu pristino reuocandos

¹ ms: timele'a'm H, M: timelicam

² H: eli... uictoribus M: eli<---->toribus

³ ms: 'et'

⁴ H, M: a, curialium

^a uoluptatibus M: *add. hic quam ut ex constitutione colligitur*

^b depticam deauratam H, M: *pro diptica deaurata*

ⁱ equos H, M: *interpretatio suspecto, CTh eos*

- c.7 ui iudicia tyranni temporibus destruenda quae gesta sunt¹
- c.8 uii haec in galliis data est quintae similis. sed etiam ea quae gesta sunt de scriniis publicis a anputanda absque illis quae pactis conuentis gesta sunt intra partes.²
- c.9 uiiii emancipationes libertates donationes gestis peractae testamenta uenditiones priuatorum sententia iudicum pactiones sollemniter gestae professiones contestatio procuratio curator uel tutor dati donatio in sponsa factam de ui et metu actio perseueret perdita bonorum possessio et de adeunda hereditate optineat et interdicti beneficium integri restitutionis ausilium uindicatio rursus tribuatur optata locatio uel condictio interdictio inofficiosi et in paruis rescissio donationum facta beneficia sacramento peracta pigneris uel fiduciae priuata placita si tamen nec terror nec circumscribitio est. consulum illorum temporum nominibus anputatis saluis illis orientalibus^{3 a i}
- c.10 uiiii acceptos fundos rei priuatae non a iudicibus sed a rationalibus rursus rei priuatae restituendos⁴
- c.11 x ueniam rescribitis inpensam omnibus hominibus absque his qui aut militauerunt aut iudices fuerunt uel quicumque honore donati suntⁱⁱ
- c.12 xi quibus tyrannicus dolor pollutionem honoris infecerat splendiores inperiali lumine redditi antiquis restituantur honoribus
- c.13 xii anputato heracliani nomine iubet esse cum gestis libertatibus perdurantibus
- c.14 xiii quaecumque belli tempore commissa sint inpunitatem mereri hic demonstrat quia peccatum non est quisquam quod gerit inuitus

¹ ms: iudici'a'um

² ms: p(ublicis), a/anputanda

³ ms: 'de' adeunda, circum's'cribitio

⁴ ms: rei pri(uatae) (2x)

^a hereditate H: *leg. affectus adeundae hereditatis* W: *the stroke representing m in sponsam may be intentionally erased*

ⁱ perdita H: *CTh amissa quae lectio non debebat impugnari. ex eodem summ. apparet, ibid. legendum esse emancipatio*

ⁱⁱ H, M: *hoc summarium pugnat cum CTh*